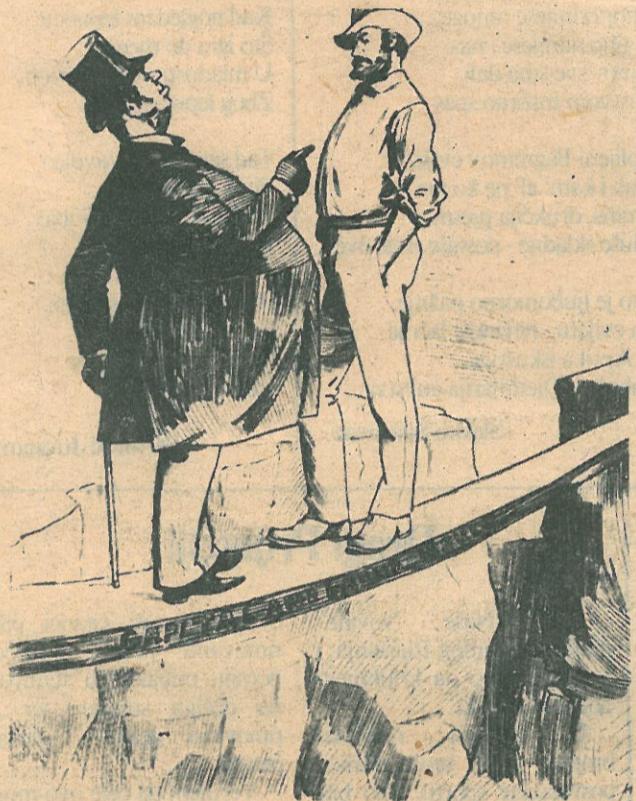

PIŠETA IN UREJUJETA:
Lojze Košorok
in Pavla Gruden

Kar Po Domače

(A "Bulletin" cartoon, August 16th, 1890.)

Capital: "See here, my man, one of us must either go back or else lie down and let the other walk over him. Now, which of us shall it be?" (And that is now the question.)

Ob proslavi dneva mater sem obiskala eno naših društev. Moram reči, da je bil program zelo dobro pripravljen, in da so se otroci zelo obro odrezali. Rada bi povedala tudi ime društva, ker pa se je zgodila malenkostna nerodnost, ki je bila meni zelo všeč a bi morda užalilo oziroma ranilo osebo, ki se je tudi trudila za uspeh tega dne, bom pač zamolčala ime društva. Prišlo je do žrebanja sreč... in je napovedovalce okoli katerega so se zbrali otroci, takole povedal na mikrofon: "Zdaj pa pojde vsi na stran, tako da bi se bolje videlo." Zadnje sem rekla: da ljudje poslušajo a ničesar ne slíšijo. Šlo mi je na smeh in sem gospoj, ki je sedela do mene, povedala kakošno "lúšino" je zimil napovedovalec. Seveda se je tudi ona od sreca nasmejala. Saj nič zato. Sneh je zdrav. Toda gospa mi reče: "Ja, vi pa tudi vedno mislite." Seveda sem ji razložila, da je ravno misel ta, ki človeka razlikuje od živali. Če bi me vprašala za praktičen primer, bi ji rekla, da če cloveštvo ne bi mislilo, bi razen vsega drugega ne bilo niti kanalizacije. In ker je dobro poslušala ter obenem mislila, se je prav glasno zasmajala.

No, in človek, ki misli, hodi po svetu z odprtimi očmi. So pa tisti, ki ničesar ne vidijo. Šla sem na neko proslavo, ki so jo priredili učenci Jugoslovanske šole v Newtownu in zagledala v kott kup zavrženih knjig, pravljih za smetišče. In naša

sem popolnoma nepoškodovanjo knjigo o življenju človeka, ki je v 16. stoletju osvojil Mexico. Hernan Cortes, po rodu Španec. Ni na meni da bi na tem mestu pisala o njegovih ogromnih, dalekosežnih zaslugah. Hočem le povedati, da kdor gleda vidi in celo najde na da bi iskal. Naša sem bogato ilustrirano, nepoškodovano knjigo, ki me je obogatila. Če kdo misli, da pobiram smeti, mi prav malo briga.

Nasla sem še eno knjigo, tudi pripravljeno za smetišče. Kaj sem v njej steknil? Sliko, ki je pred 90 leti govorila to kar se godi danes... In še nekaj. Takole stoji ...če menda ne leži? zapisano v tej knjigi, ki je izšla 1.1964: "Do sedaj je Avstralija sprejela 170.000 'displaced persons', za kar je izdala 6.000.000 funtov." Velika številka za ljudi, ki ne misijo 35 funtov na osebo! Če smo takrat sploh bili osebe! Za to ceno smo morali delati dve leti, kamor so nas posleli, brez kakršnih pravic. Kar se mene tiče, imam zdravo brezobzirnost do oblasti in z menoj niso pometali. Bil bi čas, da Emigration department izračuna koliko dolarjev na glavo je že zaslužila Avstralija.

"Zdaj po poglejmo na to zelo ugodno ceno nekdajnih emigrantov še z druge strani: z naše. Včeraj sem prisostvovala knoflerici, ki pripravlja nov Center za emigrante v Liverpoolu. Ko je prišlo za svobodne diskusije o narodnostnih predstavnikih, se

vzdigne ena naša "bistra" glava pa pravi: "Pri volitvah boste morali paziti, da ne izbirate take Jugoslovence, ki podpirajo režim v Jugoslaviji". Obdržala sem hladno kri, kajti prepirati se z BUDALAMI med tujičnim smislu. Vendar sem ga na vlijuden način in v angleščini kot je treba opozorila, da je prispel sem kot Jugosloven, da pač tako piše v potrem listu. No in še dva Grka, člana Lion's club, ki se predvsem trudi za vzpostavo bratstva med človeštvtom, sta ga spravila nime samo na "carpet", ampak pod "carpet", kakor pravijo Angleži. Torej pod preprogo. Tja kamor slaba gospodinja skrige smeti. Za takega človeka, bi Jugoslaviji sama v naprej plačala, da ga obdrže doma. 35 funtov v današnji vrednosti za "proč s takimi možgani", ni preveč. Odpravila sem se domov, ker tudi ta konference je takimi le nova politična nogometna žoga "kluba", ki je v zadnjih izdihih.

Zdaj pa poglejmo na nas - Slovenske-kar se naše narodne zavesti in pameti tiče. In naše navdušenosti za našo kulturno dediščino. V nedeljo smo videli na TV "Vratovščino sinjega galeba". A slovenske bratovščine niti za ficek. Napovedovalka (kdo jo je tja postavil?) se je uro prej "zbritala", da njeni slovenčini ni za TV - in smo ostali na cedilu. Peč zato, ker se nismo sami na to pripravili. Nedeljevanjko, ki ima 6 ali 7 poglavij pa so nam prikazali z zadnjim poglavjem. IN? MI VSI SKUPAJ NISMO VREDNI 35 funtov. Dovolimo, da nam vsak drug izbira predstavnika, ker mi drug drugemu kopljemo Jane. Če jaz ne morem ti ne boš. Če jaz ne znam, ti že ne boš. Itd. Za prestiž se navadno bore tisti, ki so bore malo sposobni. Sicer pa to ni noben prestiž, če hočeš nekaj biti a ne znaš. To je sremota za nas vse če je v vprašnju naša kultura. Kaj ti pomaga lepa obleka, če imas prazno glavo. Kaj ti pomaga mladost in lepotu, če ne znaš vsaj dva jezika DOBRO, da bi nas mogel predstavljati na TV. Za slovensko TV mora biti napovedovalce naš, slovenski človek. Mi prvi nekdo, "ja, veš, mi kar tako, na TV se pogovarjati s tistimi akademiki, "Bog se naj nas usmilj, če mislim, da ni pametnejši ljudi od akademikov, oziroma sposobnejši. Dobro splošno znanje, samovzgoja in načitanost in široko obzorje - in seveda brez trem. To je vse kar je treba za TV. Je mogoče, d'animamo niti ene take osebe? Seveda je potreben tudi dar govorja. Ča pa tudi tega nimamo, potem se pa vpišimo med "nemce" - saj smo tako obeležili v starih časih Germane, češ da ne znaš govoriti. In od vseh narodov na svetu smo jim mi Slovenec - dali takšno ime.

Blagor Slovenij, da nas nima. Saj nismo več ljudje. Bitja brez identitete smo - še za luno.

Pavla Gruden

CELJE - Tu je bilo peto srčanje prevskih zborov društv upokojencev Slovenije. Na srčanju je nastopilo 37 prevskih zborov s 933 pevci.

Srčanje prevskih zborov je pokazalo velik napredok v množičnosti in kvaliteti zborovskega peja v slovenskih društevih upokojencev.

VIPAVA - Tudi med slovenskimi lovcem se vse bolj uveljavlja zborovsko peje. Z njim lovec bogatijo življenje in delo svoje organizacije, prispevajo pa tudi k širjenju zborovskega peja v slovenskih društevih upokojencev.

RAVNE NA KOROŠKEM - Gledališka skupina kulturnega društva Prežihov Vorane z Raven je zelo uspešno nastopila v klubu koroških študentov na Dunaju. Ravenski amaterski igralci so se to pot predstavili s Šipek - Prežihovo drama "Judivenburg", prirejeno po romanu "Döberdöb".

Kamnik bo Slavil 750-Letnico

V Kamniku se že od začetka letosnjega leta vrstijo številne kulturne in druge prireditve, ki jih naznajajo v srednjeveška oblačila odeti in sfanfarami oprenjeni "glasniki" jubileja. Mesto ob Kamniški Bistrici namreč letos praznuje častitljiv jubilej - 750-letnico obstoja.

Pisani viri prvi omenjajo današnji Kamnik med letoma 1143 in 1147 kot kraj Stein. Tako je povsem verjetno tudi trditev, da je že v drugi polovici 12. stoletja pod Starim gradom nastalo tržno naselje, ki je bilo upravno središče takratne andechsmeranske posesti. Zapisa o podelitvi mestnih pravic Kamniku ni, vendar pa pisani viri že leta 1229 omenjajo meščane Kamnika. Zatorej so si Kamničani to leto izbrali za "uradni začetek" svojega mesta, čeprav ne izključujejo možnosti, da bodo na simpoziju zgodovinarjev oktobra letos, ko bodo spregovorili o mestni zgodovini, morda dokazali novo letnico nastanka mesta.

Kamničani so se namenili letosnji jubilej mesta proslaviti delovno. Obetajo namreč otvoritev novega šolskega centra usmerjenega izobraževanja, nekaj novih proizvodnih obratov, prvi del obvoznice okrog mesta, ki so jo snovali že nekaj let, novo veliko športno dvorano. Pridobili naj bi nov kulturni prostor - Maleševa galerijo, in še kaj.

Zemljepisna lega srednjeveškega Kamnika pod vrhovi Kamniških Alp, v dolini, skozi katero se vijejo reke in potoki, je ponujala ne le ugodne življenske pogoje, ampak tudi možnosti za razvoj obrti. Pisani viri pričajo, da je imel neki kamniški meščan že leta 1323 miln na Bistrici. Mlinom so se kmalu pridružile tudi žage in valjalnice za suknjo, naprave, podobne stopam, le da so v

korita namesto zrnja zložili suknjo, po katerem so tolkla kladiva in ga gnetla. V 14. stoletju sta se začeli razvijeti tudi železarska in usnjarska obrt, ki sta že v naslednjem stoletju doživel razvzet po okriljem tehovskih organizacij.

Petnajsto stoletje je bilo za Kamnik sploh bogato. Razvjetelo se je namreč tudi mesto, saj Valvasor opisuje bogate meščanske hiše, ki so bile okrašene s kamni in železnimi oknicami. Kako imenito je bilo mesto, priča tudi podatek, da so imeli meščani svoje kopališča določil mestu, z njimi so vzdrževali most čez Bistrico. In da mestu ne bi manjkalo prebivalcev, je oktobra 1478 cesar Friderik sporočil kamniškemu sodniku, svetu in meščanom, da smejo v

mestu ostati vsi podložniki, ki so se tam že naselili.

Grenko kapljivo pelino je Kamniku prineslo še sedemnajsto stoletje. Nova cesta, ki so jo speljali prek Črtega grabna (današnja cesta čez Trojane) je namreč to mesto odrezala od glavnih prometnih poti in tako je začelo lesiti v gospodarski zaton.

Gostinstvo, turizem in obrt so ostali v senci vse do današnjih dni, ko poskušajo v Kamniku z dodatnimi ukrepi spodbuditi razvoj obrtništva in kmečkega turizma. To pa najbrž ne bo dovolj, saj zemljepisna lega ponuja Kamniku skoraj neslutene možnosti za razvoj turizma, pod njegovim okriljem pa tudi gostinstva, ki je nekdaj v tem mestu tako cvetelo.

Slovenski Impresionisti na Dunaju

Do sedmega julija bo v avstrijski galeriji na gradu Belvedere na Dunaju odprta razstava del slovenskih impresionistov in njihovih predhodnikov. Razstava sodi med največje predstavitve slovenske kulture v avstrijski prestolnici, priprevili pa so jo v okviru kulturne konvencije med Avstrijo in Jugoslavijo - skupaj avstrijsko zvezno ministrstvo za znanost in razvoj, avstrijski kulturni center, direkcija duajskega festivala, kulturna skupnost Slovenije in jugoslovanski kulturni informativni center na Dunaju.

V skoraj dveh mesecih si bodo obiskovalci avstrijske galerije, ki nudi razstavo, ogledali 58 del desetih slovenskih impresionistov, ki so prvič razstavljali na Dunaju leta 1904 in katerih delo

LJUBLJANA - Tik pred glavno poletno sezono v Sloveniji mirzileno gradijo več pomembnih cest. Nekatere od teh gradijo že od lani ali še dlje, tako da lahko pričakujemo, da bodo sredi poletja dela že tudi končali.

Kot obljudljajo, naj bi do glavnih sezon končali dela na Celovški in Prešernovi cesti v Ljubljani. In končno gradilo na Karlovškem vozišču. Za potnike proti morju je po najbolj vabljivo, če bodo do konca julija res uspeli končati veliko križišče pred Koprom.

na mejnem prehodu Vrtojba dobro napredujejo, saj bodo ceste naredi do sredine junija. Sam sodijo tudi posebne kamionske ceste ob sami mejni ploščadi ter okoli 700 metrov avtoceste do sedanje magistralne ceste.

Novice in zanimivosti

VRBA - "Visa lepota naše človeške zavesti, duh našega naravnega živja in bitja, izhajači iz Prešerna in se še zmeraj tudi vračajo k njemu," je povzel podpredsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU) prof. dr. Branko Kreft kot slavnostni govornik na slovensnosti 20. maja na Prešernini v Vrbi, kjer so se spomnili 21. maja 1939, ko je pesnikova rojstna hiša postalna narodova last in slovenski prvi zavarovani kulturni spomenik, zanj je bilo obnovili in prebelili.

Ves teden pred praznikom so se od Vrbe do Jesenje vrstile kulturne prireditve. Slovensnosti se je udeležila tudi delegacija kitajskih pisateljev. Njen vodja Yeh Chun-chan je prebral kitajski prevod kitice iz Zdravljice.

DOBRE PRI POLJAH - Pri Košancu, kot se po domače imenuje hiša v tej vasici v Škofjeloški občini, se je pred 138. leti rodil starosta slovenskega sladkovodnega ribištva, svetovno znani ribiški strokovnjak in talentiran slikar, prof. Ivan Franke. 19. maja so na njegovi rojstni hiši odprtli spominski ploščo.

Profesor Franke je bil pobudnik in pionir umeđnega razploda postrvi, pobudnik ustavnitve prvega slovenskega ribiškega društva, sotuvarjalec in mentor prvega ribiškega zakona na Kranjskem, itd.

na mejnem prehodu Vrtojba dobro napredujejo, saj bodo ceste naredi do sredine junija. Sam sodijo tudi posebne kamionske ceste ob sami mejni ploščadi ter okoli 700 metrov avtoceste do sedanje magistralne ceste.

Otvorite ljudi srca

Želim da se rat ne širi
Tražim pomoć celog sveta
Da se deca ne brecaju
Od topova i raket.

Svakog dana krv se lije
Na bojistu žrtva ima
Siročića sve je više
A to mnoge ne zanima.

Svaki voli svoju decu
I želimo da su zdrava
Teško nam je kad vidimo
Oštećena ruka, glava.

Preplašena deca naša
Nema noću mirnog sana
Očekuju danas sutra
Biće bolje jednog dana.

Sva su deca svuda ista
I ako su razne boje
Otvorite ljudi srca
I recite baš tako je.

Dal će nekad u životu
Da postignu ljudi slavu
Sve probleme mirno rešit
Da ne gube zato glavu.

Na tehniku sve se daje
Atomske se bombe prave
Nismo svesni daće iste
Jednog dana doći glave.

Ratko. Lj. Vujović.

Svi radovi konkurišu
za 'Njegoševu nagradu'

Španjolka

Metropol Francuske Pariz, oblepljen reklamnim plakatima. U jednom od najpoznatijih noćnih lokalata tog velelebnog grada, prestonice sveta, nastupa poznata španjolska pevačica i plesačica. Reklama je besprekorno obavila svoju dužnost jer renome umetnice je dobro poznat. Sa svojim programom obišla je skoro sve evropske prestonice i velike gradove zanoseći publiku pesmom, igrom, kastanjetima. Svugde ovaj je, pleskanja, "bis-bis".

Za jednim od stolova sedi jedna grupa naših diplomatsko-konzularnih i službenih predstavnika. Posmatraju i oni program.

Nastup umetnice, oduševljenje publike, ponovni pljesci, ovacije,

ekstaza. U pauzi programa španjolska umetnica slučajno prolazi pored stola Jugoslovena, baca letimčan pogled na njega i iznadaneno će reći.

"GLE DRINE..."

Primetila je na stolu kutiju cigareta. Prisutni za stolom su se začudeno sagledali, usledilo je i pitanje odakle zna naš jezik. Ona je se tada pretstavila, rekavši između ostalog da je Ciganka rodom sa rafinerije Beograda. Imala je dvanaest godina kada je sa roditeljima otišla u "beli svet".

Nastup, ponovo bljesci reflektori, iznova pesma, ples, kastanjeti, pleskanje, ekstaza.

Srđan Čičulić

Pisma Čitalaca

Dragi čitaoci "Naših Novina", ne želim da se u ovom uvodniku, rezmećem nakavim svojim znanjem i obrazovanjem ali dopustite mi uz oproštenje. Stara latinska poslovica kaže:

"SINE CONCORDIA — NULA VICTORIA".

"BEZ SLOGE — NIJEDNA, NEMA POBEDA".

Divo i krasno rečeno zaista.

Poštovani čitaoci, preći ću na stvar, dozvolite mi da Vam u ovome pismu iznesem jedan svoj predlog, svoj lični predlog i želju za koju slobodno tvrdim da je od opštег interesa za sve nas Jugoslovene koji živimo ovde u Australiji. Upravo ja sve nas čitače pozivam na slogu, da se složno udružimo i svijet zajednički doprinesemo moralno, materijalno, svojim sposobnostima, znanjem i na sve druge načine unapredenu listu "Naših Novina". Siguran sam da bi tada pobedili, da bi uspeli da od "Naših Novina" napravimo možda čak i dnevni, veoma kvalitetan list na našem jeziku.

Šta je zapravo hoću?... Šta predlažem?...

Predlažem svakome od nas ko želi, zna, hoće i može da piše, da to čini i da šalje te svoje priloge, tekstove i štiva iz raznih oblasti Uredništvu "Naših Novina". Nadje predlažem finansijsku pomoć

"Našim Novinama", uz napomenu, da je izdavanje novina krajnje i veoma skupa stvar.

Cesto puta sam čuo pitanja, među nama, zašto su novine na našem jeziku tako skupe, one tako male koštaju 30c, dok npr. "The Age", veliko kao roman ili Sveti Pismo, staje samo 10c. Jednom zemljaku sam to objasnio i on me je lako shvatio. Jer sve grafičke pripreme, svi štamparski radovi isto koštaju za jedan jedini primerak novina ili milion primeraka. Rad i sredstva utrošena u novine su isto za jedan primerak ili milion primeraka. Sada ostaje jedino što će se roto mašina duže okretati, što će se utrošiti više papira i boje za milion primeraka nego za jedan primerak.

Taj isti zemljak je vrlo lako shvatio i sledeću činjenicu kada sam mu rekao.

"Pa pogledaj oglase, koliko ih ima u novinama na našem jeziku a koliko ih ima u "The Age" ili "The Sun" i koliko je tu razlika."

Time sam slikovito htio da prikažem vrednost cene štampe i da kažem da se novine sa malim tiražom i bez mnogo oglasa, sve na ovom belom svetu odreda, jedva mogu održati.

Zašto mi Jugosloveni u Australiji nebi stvorili jedan novčani fond na dobrovoljnoj bazi i time

znatno unapredili list "Naše Novine". Zar nebi bilo lepo da svi mi, kao što to čine Australci, svaki dan kupujemo na kiosku svoje novine.

Ako bi ovaj moj predlog postao jedna do krajnosti masovna akcija, tada bi bilo dovoljno da se svaki muškarac Jugosloven u Australiji odrekne samo jedne boce piva, samo jednom u životu, u korist "Naših Novina", a svaka Jugoslovenka, takođe samo jednom u životu, npr. jednog ovećeg parčeta torte i stvorila bi se lepa svota, sasvim dovoljna za solidan početak.

O koristi koju bi mi čitaoci od toga imali ne vredi ni pominjati. Takođe neću da pominjem našu neobaveštenost, naše neznanje engleskog jezika itd., to sam već učinio u jednom od prethodnih brojeva.

Medutim slobodan sam naglasiti da su "Naše Novine" dosta jedne naše takve akcije i pažnje. Ubeden sam da bi one opravdale naše poverenje kao što su ga i do sada opravdale i što ga opravdavaju.

Mnogi od nas smo došli u Australiju samo na nekoliko godina a ostali smo pet, deset, petnaest. Mnogi će ostati i ceo svoj život. Ostavićemo i potomstvo, pa ostavimo tome potomstvu u nasledstvo i list "Naše Novine", da ga čitaju, izdaju, da ne zaborave svoj jezik, živo slovo, živu reč, glas vojnih očeva i dedova, majki i baba.

Želeo bi da ovaj moj

predlog, zapravo molio bi čitaoce, naide na široku, iskrenu i plodonosnu polemiku, takođe bi voleo da čujem i mišljenje i stav cenjenog Uredništva "Naših Novina".

Srđan Čičulić

Poštovani gospodine Čičuliću.

Redakcija "Naših Novina" vam se iskreno i srdaćno zahvaljuje na vašim iznetim predlozima, a u vezi unapređenja i jačanja lista "Naše Novine".

Na žalost, ovaj list je privatno vlasništvo i ne može primiti nikakvu finansijsku pomoć od svojih čitalaca, ali u svakom slučaju može i želi da saraduje sa što većim brojem ljudi i to na sve moguće načine, što upravo čini.

Ta saradnja je svakim danom sve veća i to se održava u listu, pa bila ona putem saglasnosti ili kritike.

uredništvo.

Zašto

Još se sećam kad mi majka Nekad govorila:
Ti si sine moja sreća -
Ja sam te rodila.

Odrasto si pa je vreme,
Da majci prograš;
U nedelju naigranci,
Prvo da zaigraš...

Ja ponosan i radostan,
Nisam više mali;
Sve devojke smeće mi se -
Vaš sam momak pravi...

Kupila mi majka moja,
Momačko odelo;
Pa na svaku ja igranku
Odlazim u selo.

Igram kolo i divim se
Lepim devojkakama;
Svaka cura šumadinka,
Sreća mi osvaja.

Kad pogledam lepoticu,
Što igra do mene;
U mladosti sav uzdrhtim,
Zbog lepote njene...

Tad sam jednu zavoleo -
Pitah oči njene;
Priznala mi svoju ljubav.
Igrajuć do mene.

Dovešću je tebi majko,
Veselje najavi;
Naša kuća biće puna
Sreće i ljubavi...

Živorad Jovanović

Dragi Prijatelji

List "Naše Novine" pratim od samog izlaska, i zato bih htio da kritikujem pojedine rublike.

U zadnjih nekoliko brojeva veliki broj stranica posvećuju sportu. Bilo bih bolje objavljivati zanimljive teme iz naše zemlje, ili u Australiji.

U rublici "Tribina Čitalaca" objavljujete sve i svašta. U zadnjem broju mogla se pročitati seks pesma Ž. Jovanovića.

Mnogi naši čitaoci pišu rimovane pesme. Takvu pesiju trebalo bih stampati na dečjoj stranici, jer je rimovana pesma dečija pesma.

Verujem da će ovo moje kratko pismo objaviti, i da neće završiti u koš kao što je nikada neću prestati da čitam "Naše Novine". Unapred zahvalan.

Slavko Mitić Red Hil

pesnici.

Da bi naš odgovor bio potpun vredno je napomenuti, da u "Tribini Čitalaca" imaju svi pravo učešća sa svojim radovima, koji ne moraju biti brilijantni kako bi bili objavljeni na stranicama "Naše Novine".

Osnovna ideja "Tribine Čitalaca" je u tome da se svima omoguće da se iskažu svojim radovima, pa kakvi oni bili.

Žir za dodelu nagrada će odlučiti da bolji radovi budu nagrađeni. Važno je učestvovati.

Uredništvo.

Traže se

Potrebne su nam mašinistkinje i žene za peglanje, za rad u fabriči. Obavezno iskustvo. Zainteresovani da se javi na telefon 212-3813 ili 212-1464.